

Bibliotheca academica 2023

31. října a 1. listopadu 2023

Fakulta managementu VŠE v Jindřichově Hradci

BA2023: Otevřeně? Jinak?

PROGRAM KONFERENCE

ÚTERÝ dopoledne

09:00–10:00 PREZENCE ÚČASTNÍKŮ

10:00–10:20 Vítejte na BA 2023: zahájení konference

Václav Šubrta, předseda VV AKVŠ (VŠE) + představitel VŠE
Pohodlně se usadte, začíná další ročník konference Bibliotheca academica.

BLOK I Otevřeně? – záměry, dopady, procesy

Moderuje: Blanka Jankovská (UPCE)

10:20–10:40 Role akademických knihoven v prostředí otevírající se vědy

Milan Janíček (UK)

Otevřená věda přináší řadu změn a nových požadavků, směřujících zejména ke zlepšení ověřitelnosti a znovuvyužitelnosti vědeckých výstupů. Jaké všechny části vědy by měly být otevřeny? Kde to půjde hůře, kde lépe? A jak se požadavky otevřené vědy prolínají s oblastmi práce s informacemi, v nichž hraje důležitou roli akademická knihovna? Představíme základní principy otevřené vědy, zamyslíme se nad tím, co je třeba k úspěšnému uvedení změn do praxe v rámci univerzity a v neposlední řadě nastíníme jakou roli v tomto procesu může hrát (a často už i hraje) vysokoškolská knihovna.

10:40–11:25 Data, informační zdroje, vzdělávání: otevřenost a propojenost v evropském kontextu

Ondřej Profant, náměstek člena Vlády ČR

Česká republika se v oblasti otevřeného zpřístupňování informačních zdrojů a dat různého typu pohybuje v mezinárodním, zejm. evropském kontextu. Z jakých strategických cílů vycházíme? Proč je důležité, aby byly informační zdroje a data přístupné a systémy vzájemně propojené? A jaké jsou aktuální národní priority v této oblasti? A jak v tomto úsilí mohou státu pomoci knihovny?

11:25–11:45 Sponzorská prezentace: The Impact of GenAI on Academic Libraries

Yariv Kursh, General Manager (Ex Libris, part of Clarivate)

Mr Yariv Kursh, GM of Ex Libris and SVP of Clarivate, will take the audience on a journey of evolution over 30 years from printed books to Generative AI and Linked Data, sharing insights on how the next chapter in the evolution of technology for academic libraries is being written right now, right before our very eyes.

11:45–12:15 Za hranicemi předplatného – otevřené zdroje ve fondech knihoven

Lucie Panchártek Suchá (UK)

Jak vybírat volné zdroje? O co se opřít? Jak nezahltit uživatele celým volným obsahem internetu? Co udělá s těmito idejemi, když do nich vstoupí méně tradiční formáty jako jsou třeba datové sady? A klademe si tyhle otázky i u "tradičně předplácených" zdrojů?

12:15–12:30 SPOLEČNÉ FOCENÍ

12:30–14:30 OBĚD

Během obědové pauzy: **Prohlídky knihovny Fakulty managementu VŠE (ve 12:45 a ve 13:45)**

Konferenci Bibliotheca academica 2023 sponzorují:

ÚTERÝ odpoledne

14:30–16:00 WORKSHOP 1

K čemu nás volají nová knihovnická povolání

Radka Římanová (UK)

Vývoj profese knihovníka, přes tradiční název evokující půjčování knih, brejličky a drdůlek, staví před knihovny a jejich ředitele stále nové výzvy. Na workshopu se společně zamyslíme nad jádrem naší profese a typickými kompetencemi „knihovníka“. Společně budeme sdílet zkušenosti s tím, jak hledat, vybírat a dále pracovat s lidmi, kteří jsou vhodnými kandidáty pro pracovní pozice: data librarian, electronic resource manager, data curator, instruction librarian, metadata analyst, research librarian, knowledge specialist.

14:30–16:00 WORKSHOP 2

Nástroje pro podporu tvorby odborného textu

Jitka Vencáková (TUL), Markéta Bočková (MU)

Participativní workshop pro sdílení dobré praxe a hledání nových možností pro efektivní nákup, správu a používání nástrojů na podporu tvorby odborného textu. Sdílíme zkušenosti a hledáme nové cesty.

14:30–16:00 WORKSHOP 3

Centralizace dílčích knihoven – případová studie MENDELU

Věra Svobodová, Vladimíra Perlová (obě MENDELU)

Vysokoškolská knihovna není jen jedna knihovna, ale většinou se skládá z celé sítě knihoven na jednotlivých fakultách, ale také na ústavech. Zvláště ústavní (katedrové) knihovny jsou specifické. Obsahují fond, který slouží jako příruční knihovna pro zaměstnance a doktorandy. Knihy jsou umístěny, popřípadě zamčeny, porůznu v regálech zasedacích místností, kanceláří a chodeb. Pracovníci ústavu si myslí, že knihy patří jen jim, navíc pocit vlastnictví je umocněn tím, že je pořídili z jejich projektu a tím pádem je nemusí půjčovat studentům nebo dalším lidem. Situace je ještě komplikovanější v případě, kdy ústavní knihovny jsou starší než centrální knihovna a knihovny jednotky nemají elektronický záznam v katalogu centrální knihovny. Rádi se podělíme o postupy, jak s touto situací pracuje knihovna Mendelovy univerzity v Brně a uvítáme Vaše náměty a zkušenosti.

14:30–16:00 WORKSHOP 4

Akvizice otevřených zdrojů

Lucie Panchártek Suchá (UK), Hana Landová (ČZU)

Participativní workshop pro sdílení dobré praxe a hledání nových možností pro zajištění a zpřístupnění otevřených zdrojů.

16:00–16:30 PŘESTÁVKA NA KÁVU

BLOK II Otevřeně? – očekávání a služby

Moderuje: Blanka Jankovská (UPCE)

16:30–16:50 Sponzorská prezentace: EBSCO

16:50–17:20 Vědci a knihovny na cestě k open science

Hynek Roubík (ČZU)

Jak se mění vědecký výzkum a jakou podporu mohou knihovny poskytovat? Vzhledem k aktuálním trendům v oblasti open science dochází k významným změnám ve vědeckém výzkumu. Vědečtí pracovníci se setkávají s novými výzvami a potřebami, které vyžadují odpovídající podporu ze strany knihoven. Jaké jsou změny ve vědeckém výzkumu a jak se to promítá do potřeb vědeckých pracovníků? Jaké služby a zdroje mohou knihovny poskytovat, aby vědcům usnadnily jejich práci v kontextu otevřeného výzkumu? Společně se podíváme na to, jakým způsobem knihovny mohou efektivně reagovat na tyto nové požadavky a přispívat k úspěchu vědeckých pracovníků. Pojďme se zamyslet na tím, jak knihovny mohou aktivně spolupracovat s vědeckými pracovníky a nabídnout jim konkrétní řešení a podporu.

17:20–17:50 Pohled na roli oborového knihovníka v OA – příklad z praxe Univerzitní knihovny v Osnabrücku

Magda Schwandt (University of Osnabrück, European Legal Studies Institute, Library)

Oboroví knihovníci jsou v univerzitních knihovnách ve Spolkové republice Německo zapojováni při poskytování open access služeb v různé míře – od role pouhého styčného důstojníka v rámci kontaktů s fakultou či podávání odborných stanovisek až po vedení OA oddělení univerzitních knihoven. Příspěvek osvětluje na praktickém příkladu z praxe, jak oboroví knihovníci vedle podpory při vytváření výstupů vlastní instituce svoji klientelu také podporují při hledání a přístupu k OA výstupům jiných institucí.

Pozn.: Příspěvek bude přednesen v českém jazyce.

19:00–23:00 Společenský večer v Rytířském sálu Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci

Těšíme se na setkání s vámi!

STŘEDA dopoledne

09:00–09:30 PREZENCE ÚČASTNÍKŮ

09:30–09:35 Dobré ráno ... a jedeme dál

Václav Šubrta, předseda VV AKVŠ (VŠE)

Po večerním setkání a ranním běhu navazujeme dalším odborným programem.

BLOK I Projekty a události, které hýbou světem českých VŠ knihoven

Moderuje: Jitka Vencláková (TUL)

09:35–09:50 Podpora open science, aneb do knihovny nejen pro knihy

Dagmar Hanzlíková (UK)

Principy open science se postupně stávají nedílnou součástí vědecké práce. Akademické knihovny tak mají jedinečnou příležitost zapojit se do podpory vědeckých pracovníků s celou řadou nových služeb a stát se důležitým centrem strategického rozvoje na svých institucích. Jak by takové služby mohly vypadat? Přijďte si poslechnout zkušenosti z několika institucí napříč Českou republikou.

09:50–10:05 Projekt CARDS: odstartováno, letíme

Jakub Štogr, Petra Kubálková (oba NTK)

Co se od zahájení projektu povedlo. Co se změnilo, co řešíme a jaké výzvy jsou před námi. Co a do kdy musí udělat zájemci o zapojení do CARDS.

10:05–10:25 Informační vzdělávání jako součást strategie VŠ: role vedení knihovny a postřehy z praxe

Hana Landová (ČZU), Tereza Schwarzová Matýsová (MU), Pavla Vizváry (MU)

Informační vzdělávání je mezi knihovnicemi a knihovníky považováno za již v podstatě tradiční téma. A jde také o službu, kterou VŠ knihovny v menším či větším rozsahu poskytují. Přesto se ale jeho pojetí časem proměňuje, přibývají nová témata, nové formáty výuky a také se detailně profiluje role učícího knihovníka / učící knihovnice. Mění se i způsob, jakým je informační vzdělávání začleňováno do studijní reality našich studentů. Mělo by být informační vzdělávání součástí strategického plánu každé vysoké školy? A pokud se domníváme, že ano – tak jak toho docílit? Je to úkol jen pro učící knihovnice a knihovníky či také (nebo zejména?) pro vedení knihovny? A jak může vypadat navazování úzké a pevné spolupráce mezi knihovnami a vedením VŠ?

10:25–10:40 Služby a činnost Národního centra PID

Hana Heringová, Hana Šmídová (obě NTK)

Příspěvek shrne dosavadní aktivity Národního centra pro perzistentní identifikátory. Zaměří se zejména na vznik a činnost národních center ORCID a DOI. Představí plánovanou PR kampaň a plány na následující rok.

10:40–11:00 Sponzorská prezentace: Elsevier

11:00–11:30 PŘESTÁVKA NA KÁVU

BLOK II Zajímavosti z knihoven

Konferenci Bibliotheca academica 2023 sponzorují:

Moderuje: *Jitka Vencláková (TUL)*

11:30–11:50 Sponzorská prezentace Učebnice Vaníček

11:50–12:25 BLOK dobré praxe z knihoven

Knihovna jako partner při využití a prezentaci dat z Web of Science

Lucie Korhoňová (ČVUT)

Příspěvek přiblíží spolupráci Ústřední knihovny ČVUT s odborem rozvoje na projektu, který má za cíl představit úspěchy univerzity zahraničním zájemcům o studium nebo vědcům. Příspěvek dále popisuje další služby knihovny v oblasti bibliometrie pro své vědce a akademiky.

Základy a záhady: Pohledy vědců na otevřená data

Ludvík Steiner (TUL)

Prezentace se soustřeďuje na reakce akademiků a vědců z různých součástí Technické univerzity v Liberci na nové povinnosti spojené s otevřenými daty. Popisuje proběhlé semináře a dlouhý proces vzniku jedné směrnice.

Regionální historie a kulturní dědictví – Komunitní role knihoven muzeí a galerií

Štěpánka Běhalová (Muzeum Jindřichohradecka)

12:25–12:55 Otevřeme knihovní data světu? A má to smysl?

Barbora Drobíková (UK)

Přednáška představí nové trendy v oblasti formátů knihovních propojených dat (linked data) na příkladu praxe zahraničních vysokoškolských knihoven. Společně se zamyslíme nad možnostmi a výzvami formátů propojených dat, zejména BIBFRAME, pro českou katalogizační praxi a přínosy propojených otevřených dat (linked open data) pro služby uživatelům.

12:55–13:00 Pozvání na BA 2024 a zakončení konference

Václav Šubrta, předseda VV AKVŠ (VŠE) + zástupce hostitelské knihovny

Kde se potkáme na BA 2024?

A pár slov závěrem, než se rozjedeme domů.

Konferenci Bibliotheca academica 2023 sponzorují:

